

Ontdek de wereld van het Binnenhof

Bezoek aan de Staten-Generaal

ProDemos, de organisatie die burgers informeert over de democratische rechtsstaat, ligt aan de Hofweg pal tegenover het Binnenhof en naast Café Dudok. Als ik aan kom lopen stopt er net een luxe touringcar en stapt er een groep leerlingen met docenten uit. Ze worden opgewacht door enkele jonge begeleiders van ProDemos. Per dag komen er zo'n zestien klassen uit het hele land op bezoek. Een dagje Binnenhof is erg in trek.

Joke Noordstrand
is hoofdredacteur
van Kleio

Begeleider Frank stelt zich keurig voor aan de meegekomen docenten en bespreekt nog even de dagindeling. De 5-vwo-klas met wie ik die dag meeloop, komt voor het programma Koninkrijk, de periode van 1813 tot heden. De nadruk van het bezoek ligt op de parlementaire geschiedenis van Nederland, het ontstaan van het Koninkrijk, de grondwet van 1848 en de Pacificatie van 1917.



Centenbakje

Nadat begeleider Frank zich aan de klas heeft voorgesteld laat hij een plastic bakje met eurocenten zien, dat hij pontificaal voor zich neerzet. Gedurende de dag voert hij regelmatig onderwijsleergesprekken met de groep. Als een leerling een goed antwoord geeft, krijgt hij/zij één cent en soms zelfs twee centen. Aan het eind van de dag is er een prijs voor de leerling die de meeste centen heeft verzameld. De groep reageert aanvankelijk wat gielig en er klinkt geroezemoes dat het echte flauwekul is, maar naarmate de dag vordert, wordt het verzamelen van de centen steeds serieuzer. Soms vergeet Frank al dan niet opzettelijk om een cent uit te delen en dan helpen de leerlingen hem herinneren aan hun beloning.



FOTO: LIZZY KALISWAART

Eerste onderdeel is een kort introductiefilmpje in de sfeervolle en donkere kelder van de Ridderzaal. In vogelvlucht komen Willem van Oranje, Willem I, het ontstaan van politieke stromingen en partijen aan bod, om af te sluiten met het algemeen kiesrecht in 1919. Vervolgens is er een speurtocht door het Binnenhof waarbij de historische omgeving wordt verkend. De leerlingen moeten voor een van de vragen zelfs naar de Kneuterdijk lopen waar de grondwetswijziging van Thorbecke door koning Willem II werd bekrachtigd, maar het lukt ze allemaal om binnen het moordende werktempo van vijftien minuten de vragen te beantwoorden. In de nog resterende vijf minuten kunnen ze dan nog gauw een sigaretje roken.

Bestuurlijk krachtenveld

De lokalen van ProDemos waar de opdrachten worden uitgevoerd en de discussies plaatsvinden, hebben allemaal toepasselijke Binnenhof-namen. In de Trêveszaal worden de vragen van de speurtocht nagekeken en gaat de groep vervolgens aan het werk met het bestuurlijk krachtenveld. Alle leerlingen krijgen een magnetisch tekstkaartje met een begrip als bijvoorbeeld: Parlement, Eerste Kamer of Provinciale Staten dat op een vakje in een groot schema moet worden gelegd. Keuze is tussen het schema van 'het Koninkrijk der Nederlanden,' halverwege de negentiende eeuw of het



Petje-op en petje-af

Deze bekende quiz gaat in dit geval over de macht van het koningshuis en wordt gespeeld met een papieren kroontje op het hoofd. Als je het met een antwoord eens bent, hou je de kroon op, ben je het oneens dan zet je de kroon af. Bij een fout antwoord ga je zitten. Zelfs alle jongens in de groep dragen blijmoedig een kroon op hun hoofd.

Een moeilijke vraag: Mag Máxima zich koningin noemen als Willem-Alexander koning wordt? Het antwoord is ja, want een koning is in hiërarchie sowieso hoger dan een koningin en dus wordt Máxima koningin.

Een instinker: Mag de koningin zelf ook stemmen? Klas 5-vwo is unaniem van mening dat Beatrix niet mag stemmen. Vanwege dit foute antwoord moet iedereen gaan zitten en lijkt het spel voortijdig afgelopen. Van de spelleider krijgt de groep echter een nieuwe kans en mag iedereen weer meedoen.

schema van 'het Koninkrijk nu'. Leerlingen mogen even met elkaar overleggen en komen dan een voor een naar voren om hun tekst op het juiste vakje te leggen. Daarbij geven ze een korte toelichting.

Veiligheidspoortjes

Voordat de groep naar de Kamer vertrekt, gaan alle tassen en mobieltjes in een aparte bak. Iedereen krijgt een koord met toegangskaart en ook nog een sticker op zijn kleding geplakt. Daarna wordt de hele klas nog eens uitgebreid bij de ingang van het parlamentsgebouw gecheckt en door de veiligheidspoortjes geloodst. Fotograferen is niet toegestaan. Als we dan eindelijk binnen zijn is het doodstil. Er loopt niemand door de prachtige hal en geen mens maakt gebruik van de immense roltrap: de Kamer is op reces. Scholen boeken vaak al een jaar van te voren een excursie naar het parlement en checken dan niet of er wel iemand aanwezig is. De Tweede Kamer heeft echter alleen zitting op dinsdag, woensdag en donderdag. Daarnaast zijn er Commissievergaderingen, van maandag tot en met donderdag. De Eerste Kamer is nog veel minder aanwezig en heeft haar plenaire vergaderingen op dinsdag. Controleer dus vooraf goed of er Kamerleden aanwezig zullen zijn. Het voordeel van een lege plenaire zaal van de Tweede Kamer is wel dat er gewoon gepraat kan worden over waar de partijen, de ministers en de Griffie

nou precies zitten. Anders is de uitleg buiten en mag er binnen alleen zacht worden gefluisterd.

Aan het eind van de dag gaan leerlingen aan het werk met de Pacificatie van 1917 door stapels kaarten met stellingen en meningen van de diverse politieke partijen uit die tijd te rangschikken. Ieder groepje vertegenwoordigt een partij en zoekt de teksten die daar bij passen. Vervolgens wordt er over gediscussieerd. Ook hiermee gaan de leerlingen intensief aan de slag. En dat is vooral wat je blijft van dit bezoek. Een interessante kennismaking met het Binnenhof en tal van leuke inspirerende opdrachten om de kennis over het parlement te vergroten.

Programma's voor het onderwijs

ProDemos biedt de volgende programma's gratis aan voor leerlingen van basisscholen, het voortgezet onderwijs en het mbo.

■ **Europese Unie** In dit programma wordt vooral een verbinding gelegd tussen de nationale en de Europese politiek.

■ **Koninkrijk** Het programma Koninkrijk gaat over de periode 1813 - heden.

■ **Media** Leerlingen kruipen in de rol van politiek journalist.

■ **Politiek** In het programma Politiek leren leerlingen hoe onze parlementaire democratie werkt en ervaren ze de landelijke politiek aan den lijve.

■ **Rechtsstaat** Wat is een rechtsstaat? Hoe worden burgers beschermd tegen machtsmisbruik door de overheid? En minderheden tegen de macht van de meerderheid? En wat betekent de scheiding der machten voor het systeem en de situatie in Nederland?

■ **Republiek** Periode 1568 - 1795. Centraal staat de bijzondere politieke situatie van de Republiek en de politieke machtsstrijd in de Republiek tussen de prinsgezinden en de staatsgezinden. ■



FOTO: GERHARD VAN ROON

www.prodemos.nl

ProDemos maakt kant-en-klaar lesmateriaal dat eenvoudig in de klas te gebruiken is. Zie hiervoor de downloads op <http://www.prodemos.nl/voor-scholen/lesmateriaal>

